tum quod ꝑ pñiam non deluitur. mox
pōdere ſuo ad aliud trahit. Tertio eſt
feſtinandū. ꝙ quanto quis maiorē fe
cerit moram. tantomagis elongabit̃ a
dño. ⁊ ꝓſequēs tanto difficilior erit
eius ↄuerſio. Unde ꝑ ouidium dicit̃.
Qui non eſt hodie cras minus aptus
erit. Principiys obſta ſero medicina
paratur. Cū mala ꝑ longas ↄualuere
moras. Et pſalmiſta dī. Domīe qui
elongant ſe a te ꝑibunt B Quar
to qꝫ in extrema egritudine vix aliq̄s
penitere poteſt. multa enim in illa hora
occurrūt impedimenta. nam morbus
vrget. pena terret. filij vxor cognati ⁊
totus mundus quos dilexit illicite vo
cant eum ad ſe. tene ergo certū. dimit
te incertū. agas pñiam dum ſanus es
non differendo vſqꝫ ad infirmitatem.
Quinto feſtinandū eſt. quia ſi quis in
preſenti vita dominū exhortantē ⁊ cla
mantem nō audierit exclamabit ipſe
poſtea ⁊ a dño nō exaudiet̃. Diues eñ
in iferno ſepultus pro gutta aque cla
mans non eſt exauditus Et de talibus
dicit dñs ꝑ hieremiā. Ecce ego indu-
cam ſupꝫ eos mala. de quibus exire nō
poterunt. ⁊ clamabunt ad me ⁊ nō ex-
audiam eos. feſtinare ergo debemus ⁊
nō procraſtinare pñiam ⁊ cōfeſſionē.
vt ſalui eſſe poſſimus a ventura ira.

Filius.

DE circūſtancijs etiam peccatorū
et que peccatum aggrauant deſi-
dero inſtrui atqꝫ edoceri.

Capitulum VI. Pater. C

Confitens debꝫ
has circūſtantias attendere.
Quis quid vbi per quos quotiens cur
q̄uo quando. Quilibet obſeruet aīme
medicamina dando. Quis debet eniꝫ
confitens dicere qualis fuerit cū q̄uo
peccauit vtrum. iuuenis vel ſenex nobi
lis vel ignobilis. liber vel ſeruus in dig
nitate ſeu officio ↄſtitutus. ſane men-
tis vel inſanus. ſciens vel ignarus. ſo
lutus vel ↄiugatus. clauſtralis vel cle-
ricus. vel laicus ⁊ ſimilia. Quid vt di
cat genus peccati videlicet ſi ↄmiſerit
adulteriū vel fornicationē vel homici-
dium ⁊ ſimilia. Item vtrū peccatum ꝑ
petratum ſit enorme mediocre vel par
uū manifeſtum vel occultum. Item dꝫ
dicere cōfitens peccata que ↄmiſit qui
bꝫ ſenſibus abutendo. Item vtrū diu
in peccato permanſit an recenter illud
incurrit ⁊ ceteras ingreſſiones. ⁊ hec
omīa ꝑ quid intelligūtur Ubi in loco
ſacro vel prophano in domo dñorum
vel alibi. per quos ſcilicet mediatores
vel internūcios. qꝫ omēs tales ſunt ꝑ
ticipes criminis vel damnatōis. ⁊ ip
ſe eſt reus ⁊ obligatus pro peccatis eo
rum. Item ꝑ quos. i. cū quibus ⁊ con
tra quos. Quotiens. debet enim pecca
tor ſi poteſt confiteri non ſolū ipſa pec
cata ſed etiam vices ⁊ iteratiōes vt di
cat quotiens cognouit fornicariaꝫ vel
adulteraꝫ. vtrū vnam vel plures quoti
ens dixerit proximo verba cōtumelio
ſa quotiens iterauit ⁊ ſimilia que vul-
nus iteratum tardius ſanāt. Si autez
ex obliuione non poteſt ſingula prout
commiſit confiteri. dicat tamen quan
to tempore in peccatis perſeuerauerit
ſeu ꝑdurauerit. Utrū medio anno vel
integro. aut certe pluribus annis in fa
cinoribus perſeuerauerit ſeu ꝑduraue
rit ⁊ infra tale tempus vtrꝫ ſepius pec
catum iterauit. hec ⁊ his ſimilia prout
valet ſtudeat diligenter confitendo e-
narrare. Et hoc ipſum ꝙ non poteſt ad
memoriam ſua ſcelera propter multi-
tudinem ac obliuionem reuocare co-
netur deplangere ac dolere. Cur ſcili-
cet tali temptatione hoc fecerit. ⁊ vtrū
preuenit ipſam temptationem vel fue

rit preuentus ab ea. vtruʒ ſponte vel co
actus vtrū cupiditate vel paupertate.
vtrū ludo an nocendi animo ⁊ ſimilia
Quomodo ſcilicet de modo agendi vel
patiendi quod melius actu ꝙ lectōne
noſcitur. Quando vtrū in tempore ſa-
cro ⁊ orationi ꝯſtituto. vt in feſtiuitate
ſanctorum ⁊ tempore quadrageſimali
et aliorū ieiuniorum. Debet etiaʒ pec
cator ꝯfiteri ⁊ dolere de bonis obmiſſis
que ſcilicet potuit facere ⁊ nō fecit. ta
lia enim dicunt̄ proprie delicta quaſi
derelicta ¶ Item de tempore ma
lo expenſo. De his omībus circūſtan
cijs aug. ſic dicit. Conſideret penitēs
qualitatem criminis in loco. in tempo
re in ꝑſeuerantia. in varietate ꝑſone.
et quali hoc fecerit temptatione. ⁊ in
ipſius vicij multiplici executione. O
portet enī fornicatorem penitere ſʒ ex
cellentiam ſui ſtatus aut officij: aut ſʒ
modū meretricis aut in modo ſui ope
ris ⁊ qualiter ſuam turpitudinem ꝑe
gerit vel in loco ſacrato. aut cui debuit
excellentiaʒ fidei vt ſunt domus domi
norū ⁊ aliorū multorum ſi in tempore
orationū cōſtituo in feſtiuitate ſancto
rum. aut tempore ieiunij cōſideret quā
tum ꝑſeuerauerit ⁊ defleat quod ꝑſeue
ranter peccauit. Item ſi vltro ſe pecca
to obtulerit. Item qd non expectauit
temptationem ſed preuenerit volupta
tem. omnis iſta varietas ꝯfitenda eſt ⁊
deflenda. hec augu. ¶ Sed quas
ex iſtis ⁊ cōſimilibus circūſtancijs fit
neceſſe confiteri vel quarū cōfeſſio fit
de bene eſſe. Notandum ꝙ quedaʒ cir
cunſtantie trahunt in aliud genus vel
ſpeciem peccati. vt peccare carnaliter
cum muliere cōiugata. ⁊ has tenetur
homo confiteri. quia tenetur dicere ge
nus peccati. Quedaʒ vero ſunt aggra
uantes in eadem ſpecie. ⁊ harum que
dam ſunt aggrauantes nō totaliter ſi-
cut ſcientia vel magnitudo. ⁊ has non
tenetur quis confiteri. quia ſunt quaſi
venialia peccata. Quedaʒ ſunt aggra
uantes totaliter: ⁊ notabiliter ⁊ has
oportet ꝯfiteri. Non enī ſufficit illi qui
centuʒ marcas abſtulit de alieno dice
re ego abſtuli alienum. cū enī ita bene
poſſit verificari ſi accepiſſet vnū dena-
rium. nec ſufficit illi qui gladio vulne
rauit proximū: ego ꝑcuſſi proximum.
Unde ſm ꝙ dicit thomas Neceſſe eſt
ſolam illam circūſtantiam ꝯfiteri que
trahit in aliam ſpeciē peccati. qd tunc
ſolum eſt neceſſariū quando circūſtan
tia trahit in aliam ſpeciē peccati mor
talis. De hoc etiā dicit quedam gloſa
ꝙ homo tenetur in ꝯfeſſiōe dicere om
nia peccata. que occurrunt memorie ⁊
circūſtancias eorūdem. ſi tales ſunt q̄
multū aggrauant peccata. vel ponant
illa in alio genere vt cū quis ꝑcutit a-
liquē in eccleſia vel ibi aliquid furetur
Circūſtancia loci facit ꝙ hmōi cōfeſ
ſio vel furtū ſint ſacrilegia ⁊ ſic tranſe-
unt in aliud genus peccati. De circun
ſtancijs aūt peccati carnalis. dicit tho
mas ꝙ circūſtācie particulares pecca
ti carnalis. que in ſpeciē peccati mor-
talis trahunt. ſemꝑ ſunt ꝯfitende. Et
omīa talia ꝯfiteri quecūq; aggrauant
ꝑfectionis eſt. hec thomas. Ex his igi
tur dictis colligere poſſumꝰ ꝙ ille cir
cūſtantie q̄ trahunt in aliud genus vel
ſpeciem peccati mortalis. ⁊ que mul-
tū ⁊ notabiliter ſunt aggrauantes. de
neceſſitate ſunt cōfitende. Ceteras ve
ro circūſtancias quaſcūq; aggrauātes
ꝯfiteri eſt de ꝑfectione prout dicit tho
mas. Naʒ quanto ꝑfectius quiſq; ſu
am ꝯſcientiam a peccatis ⁊ eius circū
ſtancijs quibuſcūq; ꝑ ꝯfeſſionē humi
lem expurgauerit. tanto potiorem veni
am ſuorū criminū ⁊ copioſiorē gratiā
a dño obtinebit. Filius.